

اختراع فن چاپ در حقیقت به قرن‌ها پیش از گوتنبرگ که نامش به‌عنوان مخترع چاپ در تاریخ به ثبت رسیده است، برمی‌گردد. آشوریان چند هزار سال قبل از میلاد بر خشت‌هایی از گل رس مهر می‌زدند. استعمال حروف قابل انتقال نیز میان سال‌های ۱۰۵۱ و ۱۰۵۸ در چین آغاز شد. مخترع این حروف فردی به نام پی‌شنگ بود و حروف هم از گل رس ساخته می‌شد. حروف دستی و حروف قلعی که پس از آن‌ها به کار آمد، هیچ یک رواجی نیافت، برعکس حروف چوبی متداول شد. تا این‌که در سال ۱۴۴۰، گوتنبرگ ظاهراً بدون اطلاع از کار چینی‌ها، حروف قابل انتقال را اختراع کرد و برای هر یک از حروف الفبا یک حرف جداگانه به کار برد. واژه چاپ احتمالاً از کلمه (chappna چاپ نا) که کلمه‌ای هندی است گرفته شده است. ولی عده‌ای معتقدند که از «چاو» مقولی گرفته شده است (چاو، نام نوعی پول در عصر ایرانیان بوده است). از لغات دیگری که برای چاپ بکار رفته می‌توان به «طبع» و «باسعه» اشاره کرد.

چاپ صنعتی چیست؟

چاپ روال ایجاد و تکثیر تصاویر بر روی سطوح مختلف است. این سطوح دامنه‌ای بین کاغذ و مقوا تا انواع محصولات تبلیغاتی و محصولات صنعتی تولید شده را شامل می‌شود.

چاپ‌های صنعتی امروزه برای تولید و نشر انواع تبلیغات، کتاب‌ها و مجلات و روزنامه‌ها در تیراژهای بالا بکار برده می‌شود. اگرچه در انواع چاپی همچون دیجیتال ممکن است تنها یک نسخه چاپ شود اما قابلیت تکثیر بالا در دستگاه‌های چاپ دیجیتال و همه‌ی انواع دستگاه‌های صنعتی چاپ، ویژگی‌ای مشترک است.

چاپ دیجیتال

دستگاه‌های دیجیتال تحول بزرگی در صنعت چاپ به وجود آوردند، چاپ دیجیتال امکان نشر نسخه‌ها از یک تا هزاران نسخه را در زمان اندک فراهم می‌کند این دستگاه‌ها امکان چاپ حتی یک نسخه را هم فراهم می‌کند، اما قیمت این چاپ برای تیراژهای بالاتر ارزان‌تر نشده و همچنان با همان قیمت تک نسخه چاپ می‌شود.

نکته‌ی دیگری که در مورد چاپ دیجیتال وجود دارد، کیفیت پایین آن در مقابل چاپ افست می‌باشد. یکی از غلط‌های جاافتاده در میان مردم و حتی گاه گرافیسیت‌ها، این تصور می‌باشد که چاپ افست نسبت به چاپ دیجیتال، بسیار بی‌کیفیت است. حال اینکه برای چاپ کتب، کاتالوگ‌ها و ... در تیراژ بالای ۱۰۰۰ عدد، از چاپ افست استفاده می‌شود.

چاپ افست

چاپ افست امروزه رایج‌ترین نوع چاپ برای نشر تیراژهای بالاتر از پانصد نسخه است. در چاپ افست چاپخانه از طرح موردنظر فیلم و زینک یا پلیت تهیه کرده و آن را در دستگاه چاپ قرار می‌دهند. دستگاه به‌واسطه استوانه لاستیکی طرح را بر روی کاغذ منتقل می‌کنند. هزینه‌ی تهیه فیلم و زینک بخش مهمی از هزینه‌ی این چاپ را در برمی‌گیرد. البته در چاپ اسکرین تیراژهای پایین‌تر از چاپ افست، معمول و متداول‌تر است و حتی از نظر صرفه اقتصادی مناسب‌تر، اما اگر جنبه کیفیت چاپ را نیز در نظر داشته باشیم، چاپ افست مناسب‌ترین است.

چاپ هلیوگراور

هلیوگراور یا همان روتوگراور، سیستم چاپ گود است با کیفیتی بسیار نزدیک به چاپ افست. چاپ هلیوگراور با سیلندر تهیه می‌شود، می‌توان آن را در تیراژ میلیونی چاپ کرد، درحالی‌که در روش افست برای تیراژهای بالای پنجاه هزار عدد، بایستی زینک‌های مجدد تهیه کرد.

چاپ فلکسو

چاپ فلکسو به واسطه کلیشه‌های منعطف فتوپلیمر و لاستیکی، فلکسو نامیده می‌شود. سرعت بالا و چاپ به شکل رول بر روی مواد متنوع همچون نایلون و متالیز در تیراژهای بالا همراه با هزینه‌های کم از ویژگی‌های این نوع چاپ محسوب است. چاپ فلکسو در واقع نوعی چاپ برجسته است که در آن کلیشه لاستیکی مستقیماً با جنس یا لفاف موردنظر در تماس می‌باشد.

چاپ سیلک اسکرین

درواقع کمتر محصولی را می‌توان یافت که امکان انجام این شیوه چاپ روی آن به شکل دستی و ماشینی فراهم نباشد. تنوع در نوع مرکب قابل‌استفاده در این چاپ، امکان چاپ روی مواد مختلف را فراهم ساخته است. شیوه ساده این تکنیک باعث می‌شود که روی سطوح بی‌نظم امکان چاپ فراهم شود. در واقع می‌توان گفت که تمامی اشیایی که در اطراف خود می‌بینید چه از نظر نوع جنس و چه از نظر شکل ظاهر، تحت پوشش چاپ سیلک قرار می‌گیرند؛ اما در بعضی موارد ممکن است این چاپ انتخاب مناسبی نباشد.

چاپ تامپو

چاپ تامپو به دلیل آماده‌سازی نسبتاً ارزان و ماشین‌آلات نیمه اتوماتیک در تیراژهای کم برای بسیاری از کارهای چاپی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از ویژگی‌های این شیوه امکان چاپ، روی مواد مختلف و متنوع هم از نظر جنس مواد و هم از نظر شکل هندسی آن‌ها می‌باشد به طوری‌که با این روش می‌توان بر روی سطح صاف، منحنی، گرد، محدب و حتی کره عمل چاپ را انجام داد. واسط چاپ در چاپ تامپو، لاستیکی از جنس سیلیکون است که به آن تامپون می‌گویند. این شیوه چاپ بسیار شبیه به مهرهای لاستیکی است با این تفاوت که در مهر حروف برجسته است اما در چاپ تامپو لاستیک سیلیکونی برجستگی ندارد و نقش را به شیوه‌ای دیگر به سطح قابل‌چاپ منتقل می‌کند.

